

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **J. M.**, narozený XXX
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve XXX
XXX

proti

žalované: **Vězeňská služba, Vazební věznice Praha Ruzyně**
se sídlem Staré náměstí 3
Praha 6 – Ruzyně

v řízení o žalobě ze dne 15.12.2022 proti nezákonným zásahům žalované

takto:

- I. Žaloba na určení nezákonnosti zásahu spočívajícího v tom, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 15. 12. 2022 podanou u Městského soudu v Praze proti žalované České republice – Vězeňské službě České republiky se žalobce domáhal určení nezákonnosti zásahů spočívajících jednak v tom, že proti němu bylo v konkrétních (v žalobě označených) dnech v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, kdy byl umístěn na cele č. 512 ve Vazební věznici Praha Ruzyně, opakovaně užito donucovacích prostředků (pouta, pouta s poutacím opaskem, služební pes), v čemž žalobce spatřoval nelidské a ponižující zacházení. Dále

žalobce u sebe v uvedeném termínu nesměl mít rádio, a konečně v témže termínu mu nebylo umožněno zaslat úřední korespondenci zdarma, ačkoliv je nemajetný.

2. Žalobce k výzvě soudu podáním ze dne 27. 2. 2023 upravil označení žalované, a to tak, že nově za žalovanou označil Vazební věznici Praha – Ruzyně.
3. Soud na tomto místě uvádí, že o žalobě již jednou věcně rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 20. 6. 2023, č. j. 15 A 110/2022-48 (dále jen „první rozsudek“). Výrokem I. prvního rozsudku určil, že zásah spočívající v tom, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, byl nezákonný. Výrokem II. prvního rozsudku pak soud žalobu zamítl ve zbývajících částech (tj. ve vztahu k tvrzeným zásahům spočívajícím v tom, že proti žalobci bylo v jednotlivých, v žalobě označených dnech v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, kdy byl umístěn na cele č. 512 ve Vazební věznici Praha Ruzyně, opakovaně užito donucovacích prostředků – pouta, pouta s poutacím opaskem, služební pes, a že mu v témže termínu nebylo umožněno zaslat úřední korespondenci zdarma, ačkoliv je nemajetný). Výrokem III. prvního rozsudku soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
4. Žalobce i žalovaná napadli první rozsudek kasačními stížnostmi; žalovaná napadla jeho výrok I., žalobce napadl výrok II. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 6. 2024, č. j. 3 As 156/2023-90 (dále jen „zrušovací rozsudek“) zamítl kasační stížnost žalobce proti výroku II., vyhověl však kasační stížnosti žalované a zrušil výrok I. prvního rozsudku, jakož i navazující III. výrok o nákladech řízení. Důvody, pro které tak Nejvyšší správní soud učinil, jsou shrnuty níže.
5. Vzhledem ke výše popsanému procesnímu vývoji soud nebude rekapitulovat žalobu, další podání účastníků, ani svůj v prvním rozsudku vyslovený právní názor ve vztahu k zásahům, které neshledal nezákonnými ani on, ani Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku. Nejvyšším správním soudem bylo postaveno najisto, že namítané zásahy spočívající v tom, že proti žalobci bylo v jednotlivých v žalobě označených dnech v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, kdy byl umístěn na cele č. 512 ve Vazební věznici Praha Ruzyně, opakovaně užito donucovacích prostředků (pouta, pouta s poutacím opaskem, služební pes), a že mu v témže termínu nebylo umožněno zaslat úřední korespondenci zdarma, ačkoliv je nemajetný, nebyly nezákonné. V tomto směru totiž první rozsudek obstál v kasačním přezkumu; jeho pravomocný výrok II. nebyl zrušovacím rozsudkem Nejvyššího správního soudu dotčen.
6. Soud se v tomto rozsudku bude věnovat pouze namítanému zásahu, který měl spočívat v tom, že žalovaná žalobci neumožnila v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač.
7. V žalobě k tomu žalobce uvedl, že v rámci výkonu trestu odnětí svobody je pravidelně eskortován k soudním jednáním u soudů na území hl. m. Prahy. Nezákonný zásah žalované spatřoval v tom, že u sebe v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, kdy byl umístěn na cele č. 512 ve Vazební věznici Praha Ruzyně, nesměl mít rádio, ačkoliv to zákon výslovně povoluje.
8. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl. Ve vyjádření k žalobě vyjádřila přesvědčení, že vůči žalobci postupovala zcela v souladu s platnými obecně závaznými

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

právními předpisy i předpisy vnitřními. Uvedla, že podle § 45 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 33/2019 o vězeňské a justiční stráž, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NGŘ č. 33/2019“) se vězněná osoba, která je přemísťována do jiné věznice nebo vězeňského zdravotnického zařízení na přechodnou dobu eskortou k umístění a přemístění, vybavuje pouze věcmi osobní potřeby, mezi něž radiopřijímač nepatří. Odkázala rovněž na § 4 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 345/1999 Sb.“), podle kterého se vlastní přenosný radiopřijímač napájený z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, odsouzenému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady odsouzeného správa věznice. Povinnost kontroly technických parametrů radiopřijímače platí i tehdy, pokud uvedená kontrola byla již provedena v jiné věznici. V žalované vazební věznici uvedené kontroly probíhají ve 14denních cyklech, a to na základě žádosti odsouzených a na jejich náklady. Žalobce však o provedení takové kontroly nepožádal.

9. V replice ze dne 2. 5. 2023 žalobce setrval na oprávněnosti žalobních tvrzení a vyjádření žalované označil za tendenční. Co se týče nemožnosti mít vlastní radiopřijímač, žalobce opět poukázal na znění zákona (bez jakékoliv bližší specifikace) a dále na rozdílný přístup věznic a stejné kontroly.
10. Při ústním jednání před soudem konaném dne 20. 6. 2023 žalobce odkázal na žalobu. Zdůraznil, že rádio má po celou dobu, co je ve výkonu trestu. V roce 2015 byla provedena jeho kontrola ze strany vězeňské služby a rádio je od té doby opatřeno neporušenou pečeti. Pouze žalovaná vyžaduje na odsouzených, aby při příjezdu do věznice ukázali všechny přístroje, ostatní jen zkontrolují pečeť. Dle mínění žalobce je absurdní vyžadovat provedení opakované kontroly, která je navíc placená. Nutnost provedení nové kontroly z ničeho nevyplývá. Žalobce nechápe, proč nemůže mít rádio jen v žalované věznici a jinde ano. Rádio považuje za věc osobní potřeby, kterou je podle zákona ve výkonu trestu oprávněn používat a jeho prostřednictvím si opatřovat informace. Pokud NGŘ č. 33/2019 říká něco jiného, pak je v rozporu se zákonem. K dotazu soudu žalobce doplnil, že rádio si při přemístění do jiné věznice bere vždy s sebou; je zapsáno v seznamu přepravovaných věcí. Při příjezdu do žalované věznice dne 3. 11. 2022 byl dotázán, zda má s sebou nějaký elektrospotřebič, a poté, co odpověděl kladně, musel příslušníkovi rádio vydat. Vráceno mu bylo až při odjezdu.
11. Žalovaná při ústním jednání před soudem odkázala na písemné vyjádření k žalobě. Uvedla, že rádio nepatří podle NGŘ č. 33/2019 mezi věci osobní potřeby. Provedení kontroly žalobcova rádia v roce 2015 dle názoru žalované nestačí, kontroly je nutno provádět opakovaně, přičemž žalobce o provedení kontroly u žalované nepožádal. Nebyl důvod, aby se příslušník žalobce při jeho příjezdu do věznice dne 3. 11. 2022 ptal, jestli má nějaký elektrospotřebič, protože eskortovaný má s sebou vak a soupis v něm obsažených věcí a provádí se jeho kontrola. Pokud žalobce rádio měl, pak zůstalo v tomto vaku.
12. Soud při jednání provedl mimo jiné důkaz nařízením Generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 33/2019 o vězeňské a justiční stráž. Zamítl návrh žalobce na provedení důkazu zákonem o vězeňské službě a zákonem č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), protože podle § 121 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. není třeba dokazovat právní předpisy uveřejněné nebo oznámené ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce. Soud zamítl rovněž návrh žalobce na doplnění dokazování výsledkem příslušníku žalované věznice. Provedení takového důkazu shledal

nadbytečným za situace, kdy o skutkových tvrzeních žalobce týkajících se konkrétních opatření, která byla vůči němu žalovanou realizována v období 3. 11. 2022 – 15. 11. 2022 při předvádění v rámci věznice, není mezi stranami sporu a o dalších namítaných zásazích (mj. nepovolení používat rádio) bylo možné rozhodnout na základě obsahu spisu.

13. V prvním rozsudku soud shledal žalobu důvodnou pouze v té části, v níž žalobce nezákonný zásah spatřoval v tom, že mu žalovaná v období 3. 11. 2022 až 15. 11. 2022 neumožnila používat vlastní přenosný radiopřijímač. Soud při posouzení věci vycházel z toho, že právo žalobce coby odsouzeného používat za stanovených podmínek ve výkonu trestu vlastní přenosný radiopřijímač vyplývá z ustanovení § 4 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb. Dospěl k závěru, že zmíněné ustanovení ani žádná jiná obecně závazná právní norma neukládá žalobci povinnost předkládat vlastní přenosný radiopřijímač, který byl již jednou podroben kontrole technických parametrů a opatřen pečeti prokazující provedení této kontroly, k opakované kontrole technických parametrů. Soud měl za to, že příslušník vězeňské služby (ať již v žalované, či v kterékoliv jiné věznici) je oprávněn zkoumat neporušenost pečeti, kterou je radiopřijímač opatřen. Je-li tato shledána neporušenou, neviděl soud důvod, proč by žalobce nemohl takový radiopřijímač používat.
14. Soud v prvním rozsudku zároveň dospěl k závěru, že § 45 odst. 3 NGR č. 33/2019, jehož se žalovaná v této souvislosti dovolávala a podle něhož se vězněná osoba, která je přemísťována do jiné věznice nebo vězeňského zdravotnického zařízení na přechodnou dobu eskortou k umístění a přemístění, vybavuje pouze věcmi osobní potřeby, mezi něž podle dalších odstavců téhož ustanovení vlastní radiopřijímač nepatří, bez jakéhokoliv zákonného zmocnění omezuje právo odsouzených na používání vlastního radiopřijímače ve výkonu trestu. Je tudíž v rozporu s článkem 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.
15. Z právě popsanych důvodů soud výrokem I. prvního rozsudku rozhodl, že zásah spočívající v tom, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, byl nezákonný.
16. Nejvyšší správní soud zrušovacím rozsudkem výrok I. prvního rozsudku zrušil (a dále zrušil také výrok III. prvního rozsudku ohledně nákladů řízení). S odkazem na svou dřívější judikaturu připomněl, že nezákonným zásahem může být jen takový nezákonný postup, který dosáhne určité intenzity (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 As 138/2019-35, ze dne 7. 4. 2020, č. j. 10 As 306/2019-20, nebo ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 As 90/2023-58). Postup žalované této minimální požadované intenzity nedosáhl. Žalobci nebylo umožněno používat radiopřijímač pouze v době od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022, tedy po dobu 13 dnů. Toto období zahrnuje také dny, kdy byl žalobce eskortován z XXX do žalované věznice a zpět (3. 11. 2022 a 15. 11. 2022) a kdy jeho možnost používat radiopřijímač byla minimálně do značné míry omezená. Žalobce nadto neuvedl žádné konkrétní negativní důsledky, které by se s nemožností používat radiopřijímač pojily a které mohly jakkoli zvýšit intenzitu jednání žalované takovým způsobem, že by je již bylo možné považovat za nezákonný zásah. Dotčení právní sféry žalobce nemožností užívat radiopřijímač po dobu necelých dvou týdnů je tedy natolik nepatrné, že jej dle Nejvyššího správního soudu nelze označit za zásah do veřejných subjektivních práv žalobce, jenž by si zasluhoval soudní ochranu. V bodě 51 zrušovacího rozsudku Nejvyšší správní soud výslovně uvedl: „*V průběhu dalšího řízení bude městský soud vycházet z toho, že zásah, spočívající v tom, že žalovaná žalobci neumožnila v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

přenosný radiopřijímač, nedosahuje takové intenzity, aby jej bylo možné považovat za nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Tento právní názor je pro městský soud závazný (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).“

17. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
18. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
19. Podle § 85 s. ř. s. žaloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
20. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
21. Podle § 87 odst. 3 s. ř. s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.
22. Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.
23. Soud, jsa v dalším rozhodování vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený ve zrušovacím rozsudku je naprosto jasný a neponechává soudu žádný prostor pro případnou vlastní úvahu o povaze namítaného zásahu spočívajícího v tom, že žalovaná neumožnila ve vymezeném období žalobci používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač. Nejvyšší správní soud uzavřel, že se jedná o zásah, který nezasluhuje soudní ochrany, neboť nedosahuje ani minimální intenzity potřebné k tomu, aby jej bylo možno považovat za nezákonný zásah ve smyslu § 82 s.ř.s.
25. Skutkový stav věci je v tomto případě nesporný. Zároveň nevystaly žádné právní otázky, jimiž by se měl soud v dalším řízení zabývat, neboť stěžejní právní otázku týkající se povahy namítaného zásahu Nejvyšší správní soud beze zbytku posoudil ve zrušovacím rozsudku. Lze jen zopakovat, že skutečnost, že žalovaná neumožnila žalobci v období od 3. 11. 2022 do 15. 11. 2022 používat jeho vlastní přenosný radiopřijímač, nemůže být vzhledem k nepatrné intenzitě dotčení právní sféry žalobce nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s. Soud proto prvním výrokem rozsudku žalobu na určení nezákonnosti tohoto zásahu podle § 87 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
26. Soud v dalším řízení nepovažoval za potřebné a účelné nařizovat ústní jednání. Jak bylo uvedeno výše, stěžejní právní otázka týkající se charakteru namítaného zásahu již byla plně vyřešena Nejvyšším správním soudem, jehož závazným právním názorem je výsledek řízení o žalobě předurčen. Na výsledku řízení by nařízení ústního jednání nemohlo ničeho změnit (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2021, č. j. 6 Afs 93/2021-53, bod 21 a judikatura tam uvedená).

27. Žalobce přípisem ze dne 20. 6. 2024 navrhl, aby mu soud ve smyslu § 35 odst. 10 s.ř.s. ustanovil zástupce. Soud však o tomto návrhu nerozhodoval, protože se jednalo o opakovaný návrh učiněný za situace, kdy rozhodnutím o předchozím návrhu byla založena překážka věci rozhodnuté. První žalobcův návrh na ustanovení zástupce soud zamítl usnesením ze dne 17. 2. 2023, č. j. 15 A 110/2022-19. Ve zmíněném usnesení dovedl, že ačkoliv žalobce splňuje podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků (nedostatek finančních prostředků potřebných k zaplacení soudního poplatku), jeho podání byla srozumitelná a bylo z nich zřejmé, že se v problematice náležitě orientuje (blíže viz bod 10 usnesení ze dne 17. 2. 2023 č. j. 15 A 110/2022-19). Ustanovení zástupce žalobci proto dle náhledu soudu nebylo nezbytně třeba k ochraně jeho práv. O opakovaném návrhu účastníka řízení na ustanovení zástupce je soud povinen rozhodnout pouze tehdy, doloží-li navrhovatel, že od doby rozhodování o jeho předchozí žádosti (návrhu) došlo k podstatné změně skutečností, jež byly rozhodující pro posouzení jeho předchozího návrhu, a tudíž i z hlediska zákonných podmínek pro ustanovení zástupce (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008, č. j. 3 Ads 43/2007-150 a ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 As 92/2018-17). Opakovaný návrh na ustanovení zástupce odůvodnil žalobce tím, že zrušovací rozsudek Nejvyššího správního soudu je složitý, a že se proti argumentaci v něm uvedené neumí sám efektivně bránit. Takový důvod však nelze považovat za podstatnou změnu skutečností, jež byly rozhodné pro posouzení předchozího návrhu žalobce na ustanovení zástupce. Nutno zdůraznit, že předmětem soudního řízení je žaloba a nikoliv zrušovací rozsudek Nejvyššího správního soudu. Žalobce v žalobě podrobně vylíčil všechny rozhodné skutečnosti a osvědčil svou schopnost se v dané problematice náležitě orientovat a hájit svá práva sám, tedy i bez pomoci zástupce z řad advokátů. K tomu je zapotřebí dodat, že na odůvodnění té části zrušovacího rozsudku, která se týká posouzení charakteru zásahu spočívajícího v neumožnění používání vlastního radiopřijímače žalobci, není vůbec nic složitého. Závěr Nejvyššího správního soudu o nepatrné intenzitě dotčení právní sféry žalobce takovým zásahem je vcelku prostý a bez obtíží srozumitelný i právnímu laikovi.
28. Žalobci nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto druhým výrokem rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.]; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V takovém případě lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, a to ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 10. července 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.